

Productinspecties mobiele transporteurs

Aanleiding	1
Gevaren en wettelijke eisen	1
Normering	2
Welke mobiele transporteurs zijn gecontroleerd?	2
Hier let Inspectie SZW op	2
Inspectieresultaten	2
Conclusie, bereik en vervolg	3
Over het programma Markttoezicht op productveiligheid van de Inspectie SZW	4
Meer informatie	4
Website	4

Aanleiding

In het verleden zijn er ernstige ongevallen gebeurd met transporteurs of transportbanden. Het ontbreken van of een onvoldoende afscherming van de bewegende delen is vaak de oorzaak. Medewerkers kunnen ondoordacht te dicht bij de aandrijfrollen/keerrollen van de machine komen. De gevolgen zijn verstrekkend: ledematen, haren of kleding worden in de bewegende delen getrokken, met ernstig letsel of zelfs amputatie tot gevolg.

Voorbeeld van ongevallen

In 2011 gebeurde in Utrecht bij een was- en grond-reinigingsinstallatie een ongeval met dodelijke afloop. Een monteur raakte bekneld in een transportband en is als gevolg hiervan overleden.

In 2014 heeft een ongeval in Engeland plaatsgevonden. Een werknemer van een Brits voedingsmiddelenbedrijf raakte ernstig gewond toen zijn hand werd meegetrokken in het niet-beveiligde deel van een transportband. De werknemer moest worden behandeld in het ziekenhuis en kon een aantal maanden niet werken na het ongeluk.

Op grond van risicoanalyse heeft het programma Markttoezicht op productveiligheid van de Inspectie SZW prioriteit gegeven aan de productgroep Mobiele Transporteurs. In 2015 zijn inspecties bij marktdeelnemers van mobiele transporteurs verricht.

Gevaren en wettelijke eisen

Transporteurs die vanaf 1995 op de Europese markt worden gebracht, moeten voldoen aan de Machinerichtlijn. Handvatten om te voldoen aan de Machinerichtlijn 2006/42/EG zijn in geharmoniseerde NEN-EN normen opgenomen.

De belangrijkste gevaren bij het werken met transporteurs zijn:

- Knel- en pletgevaar;
- Onverwacht heropstarten;
- Onvoldoende voorzieningen ter voorkomen van ongewilde gebeurtenissen (noodstop en bedieningsorgaan).

De partij die de transporteur op de Europese markt brengt (vaak de fabrikant van de machine) is verantwoordelijk voor de conformiteit van het product aan de

Machinerichtlijn. In Nederland is deze Europese productrichtlijn geïmplementeerd in het Warenwetbesluit Machines. In dit inspectieproject zijn de verplichtingen op grond van de Warenwet en het Warenwetbesluit Machines gehandhaafd.

De werkgever die zijn/haar werknemers laat werken met een transporteur is op grond van de Arbeidsomstandighedenwet verantwoordelijk voor de aanschaf van veilige machines, en voor een goede voorlichting aan, instructie voor, en toezicht op de werknemers die met deze machine werken. In dit project zijn geen inspecties op basis van de Arbeidsomstandighedenwet verricht.

Normering

Voor mobiele transporteurs bestaan relevante geharmoniseerde Europese normen, waarin de essentiële veiligheidseisen uit de Machinerichtlijn zijn ingevuld:

- NEN-EN 618:2002+A1:2010, NEN-EN 619:2002+A1:2010;
- NEN-EN 349:1994+A1:2008 Veiligheid van machines - minimumafstanden ter voorkoming van het bekneld raken van menselijke lichaamsdelen;
- NEN-EN 953:1998+A1:2009 Veiligheid van machines - algemene eisen voor het ontwerp en de constructie van vaste en beweegbare afscherming;
- NEN-EN-ISO 13857:2008 Veiligheid van machines - minimumafstanden ter voorkoming van het bereiken van gevaarlijke zones door bovenste en onderste ledematen.

Welke mobiele transporteurs zijn gecontroleerd?

Transporteurs/transportbanden kunnen onderdeel zijn van geassembleerde machines of stand-alone functioneren. Transporteurs worden op maat (met specifieke wensen van de klant) gemaakt of in serie geproduceerd. De lengte van een transporteur of transportband kan variëren van enkele meters tot kilometers. In dit project zijn de mobiele varianten van transporteurs geïnspecteerd.

Mobiele transporteurs worden onder andere ingezet bij:

- Het transport van zand en grind bij grondverzetbedrijven;
- Het transport van voedsel en producten;
- Het transport van hooi en veevoeder;
- De afvalsortering;
- Het laden en lossen van vrachtwagens.

Hier let Inspectie SZW op

De inspecties zijn gericht op fabrikanten en importeurs van mobiele transporteurs. De inspectiepunten zijn:

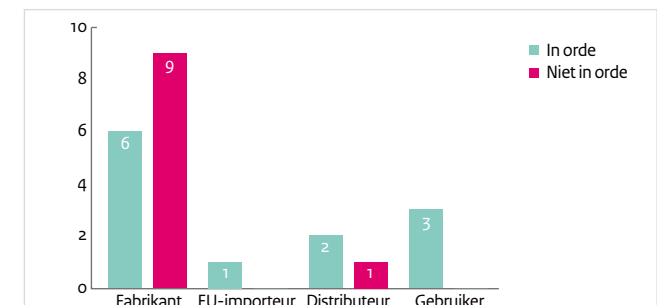
- Afschermingen of beveiligingen op plaatsen waar sprake is van knel-/pletgevaar;
- Noodstopvoorziening waarmee reële of dreigende gevaarlijke situaties kunnen worden voorkomen;
- Bedieningsorgaan ter voorkoming van ongewilde gebeurtenissen;
- Beveiliging die onverwacht heropstarten voorkomt;
- Documentatie en markeringen (Verklaring van Overeenstemming, Nederlandse gebruiksaanwijzing, typeplaatje, en CE-markering).

Inspectieresultaten

Er zijn 30 verschillende typen mobiele transporteurs van 20 fabrikanten geïnspecteerd: 15 Nederlandse fabrikanten en 5 buitenlandse fabrikanten. De buitenlandse fabrikanten zijn gevestigd in Ierland (2x), België, Italië en Frankrijk. De producten zijn bij de fabrikanten, distributeurs en/of gebruikers gecontroleerd. In totaal zijn bij 22 marktdeelnemers inspecties verricht.

Figuur 1: Geïnspecteerde marktdeelnemers

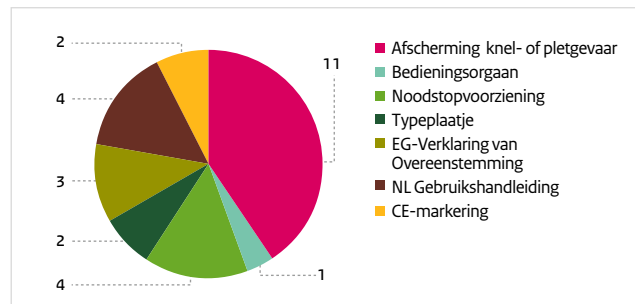

Bij 1 van 5 buitenlandse fabrikanten is een administratieve overtreding geconstateerd. Bij dit product werden de documenten en instructies niet in de Nederlandse taal bijgeleverd. Met de betreffende distributeur in Nederland zijn hierover afspraken gemaakt.

Bij 9 van 15 Nederlandse fabrikanten voldeed de mobiele transporteur niet aan de eisen; bij de mobiele transporteurs van de overige 6 fabrikanten is geen non-conformiteit geconstateerd.

Bij 40% (12 van de 30 producten) van de geïnspecteerde mobiele transporteurs zijn overtredingen geconstateerd. De Inspectie SZW heeft in totaal 27 tekortkomingen vastgesteld (zie Figuur 2) bij deze 12 mobiele transporteurs. Bij 11 typen mobiele transporteurs was sprake van onvoldoende afscherming van het knel- en pletgevaar. Bij 5 typen was de noodstopvoorziening of het bedieningsorgaan niet uitgevoerd conform de eisen. 9 overtredingen hielden verband met administratieve verplichtingen.

Figuur 2: De 27 aangetroffen overtredingen bij 12 mobiele transporteurs

Fabrikanten werken in het algemeen met productonderdelen die voldoen aan de Europese richtlijnen. Bij het bouwen en/of modificeren ontstaat echter vaak non-conformiteit. Veel bedrijven realiseren zich niet dat bij het aanpassen van machines nieuwe risico's kunnen ontstaan, waardoor een nieuwe risicobeoordeling en passende maatregelen nodig zijn. Ook het samenstellen van verschillende machines en onderdelen, die samen een nieuwe machine vormen, brengt nieuwe risico's met zich mee. Opvallend is dat fabrikanten die leveren aan multinationals, kritischer en zorgvuldiger omgaan met het conformiteitsbeoordelingsproces (waardoor de machine dus ook conform de verplichtingen wordt geleverd), dan de fabrikanten die producten leveren aan kleine gebruikers. Ook bij maatwerkproducten is veel aandacht voor het totale product en de specifieke wensen van de klant. Productveiligheid lijkt hier als vanzelf onderdeel van uit te maken.

Naar aanleiding van de overtredingen zijn de betreffende fabrikanten en/of importeurs in de gelegenheid gesteld om maatregelen te treffen. Zij hebben een inspectiebrief op grond van de Warenwet ontvangen.

Conclusie, bereik en vervolg

Uit de inspecties is gebleken dat 40% van de producten non-conform is. De tekortkomingen variëren van het ontbreken van het juiste typeplaatje tot het niet aanwezig zijn van voorzieningen om knel- of pletgevaar te voorkomen. De bedrijven die non-conforme mobiele transporteurs op de markt aanbieden hebben een waarschuwing gekregen met de opmerking dat deze handel in non-conforme

producten (op grond van de Warenwet) verboden is. Zij zijn in de gelegenheid gesteld om:

- De betreffende mobiele transporteurs in overeenstemming te brengen met de verplichtingen uit de productregelgeving, of om
- De handel in deze producten te staken.

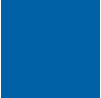
In 2017 zal hercontrole plaatsvinden.

Met dit inspectieproject is een deel van de Nederlandse markt van mobiele transporteurs geïnspecteerd. Tijdens de hercontroles in 2017 zullen ook de overige typen en merken mobiele transporteurs worden beoordeeld. Hiermee dragen we bij aan een gelijk speelveld voor de leveranciers van mobiele transporteurs in Europa.

Productinspecties hebben een groot bereik. Door conformiteit bij marktdeelnemers via productinspecties te realiseren, worden veilige producten voor vele gebruikers (bedrijven en/of consumenten) in de handel gebracht. Vijf van de geïnspecteerde marktdeelnemers van mobiele transporteurs hebben in de afgelopen 5 jaar meer dan 20 machines afgeleverd, waarbij 1 marktdeelnemer meer dan 300 mobiele transporteurs in de handel heeft gebracht.

De resultaten van de inspecties worden via het EER-overleg over de uitvoering van de Machinerichtlijn – de Administrative Cooperation in Market Surveillance Machinerichtlijn (ADCO-MD) – aan de Europese Commissie en de producttoezichthouders in de overige EER-landen ter beschikking gesteld.

Daarnaast worden de resultaten besproken met de brancheorganisaties. Tijdens deze eerste inspecties van

mobiele transporteurs is onwetendheid bij de marktdeelnemers geconstateerd. Communicatie via de brancheorganisaties lijkt een effectieve manier om de kennis over productwetgeving te verhogen.

Over het programma Markttoezicht op productveiligheid van de Inspectie SZW

De Inspectie SZW is als één van de vijf inspectiediensten in Nederland belast met het toezicht op productveiligheid. Markttoezicht op productveiligheid is het toezicht op de naleving van Europese productwetgeving.

Doel: vrij verkeer van producten op de Europese markt bewaken, en er tegelijkertijd voor zorgen dat deze producten een hoog beschermingsniveau bieden voor algemene belangen, zoals gezondheid en veiligheid in het algemeen en op het werk, consumentenbescherming, milieubescherming en beveiliging.

Het toezichtdomein van de Inspectie SZW omvat zes Europese productrichtlijnen:

- Machines (2006/42/EG, met uitzondering van consumentenproducten);
- Persoonlijke beschermingsmiddelen (89/686/EEG, met uitzondering van consumentenproducten, en Verordening 2016/425);
- Liften (95/16/EG en 2014/33/EU);
- Drukapparatuur (97/23/EG, en 2014/68/EU);
- Drukvlatten van eenvoudige vorm (2009/105/EG en 2014/29/EU);
- Explosieveilig materieel (94/9/EG en 2014/34/EU).

In het programma Markttoezicht op productveiligheid geeft Inspectie SZW prioriteit aan productgroepen op grond van:

- Risico/gevaar;
- Meldingen aan Inspectie SZW;
- Joint Actions (EU-samenwerkingsprojecten); en
- de Europese verplichting tot toezicht op elke productrichtlijn (Verordening 765/2008/EG en Besluit 768/2008/EG).

Meer informatie

Website

Op de site van de Inspectie SZW kunt u meer informatie vinden met betrekking tot productveiligheid:

http://www.inspectieszw.nl/onderwerpen/arbeidsomstandigheden/veilige_producten/

Deze factsheet is een uitgave van:

Inspectie SZW

De Inspectie SZW maakt deel uit van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Opdrachtgever, Programmaleider, Projectleider, en Projectsecretaris

Jack Dirks, Liesbeth Kroon, Jan Slijpen en Samantha Hopstaken

© Rijksoverheid | december 2016